

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
Biblioteka

A.398

INSTYTUT HISTORII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXIII

1966

3

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1966

KOMITET REDAKCYJNY

Henryk Altman, Juliusz Bardach, Józef Gierowski, Aleksander Gieysztor, Stanisław Herbst, Ryszard Kołodziejczyk, Witold Kula, Gerard Labuda, Tadeusz Łepkowski, Marian Małowist, Kazimierz Piwarski, Franciszek Ryszka, Marian H. Serejski, Janusz Tazbir

REDAKTOR

Bogusław Leśnodorski

SEKRETARIAT

Krzysztof Groniowski, Stanisław Trawkowski

A. 398

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 310261

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10

Nakł. 2134+196 egz. Ark. wyd. 25,75. Ark. druk. 16,75

Papier druk. sat. kl. V, 70 g

Oddano do składania 23.V.66. Podpisano do druku 13.VIII.66.

Druk ukończono w sierpniu 1966

Zam. 317/66

M-5

Cena zł 30.—

Warszawska Drukarnia Naukowa — Warszawa, Śniadeckich 8

СОДЕРЖАНИЕ

Ян Тышкевич — Упадок язычества на польских землях (IX—X вв.)	560
Януш Тазбир — Ариане в польской художественной литературе	591

ИССЛЕДОВАНИЯ СОВРЕМЕННОСТИ

Францишек Персовски — Millenium Poloniae в отдельных районах страны	595
Казимеж Козьневски — К вопросу озаменования Millenium	601
Юлио ле Риверенд Брусоне — Экономические предпосылки Кубанской революции	605

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Анджей Вычаньски — К вопросу оценки европейской экономики в XIV—XVII вв.	613
Ян Канцевич — Идеологическая и политическая программа ППС-Левицы 1907—1914	619
Бронислав Радляк — Деятельность ППС-Левицы в Лодзи 1906—1918	627
Вацлав Длугоборски, Ежи Томашевски — Политические отношения в Верхней Силезии (1921—1939)	633
<u>Станислав Плоски</u> — Замечания о Библиографии истории Польши	641
Кароль Малечиньски — Избранная библиография истории Польши	647
Елена Мадурович-Урбаньска, Веслав Беньковски, Адам Пшибось, Алина Шклярска-Ломанова, Роман Желевски — Ответ на рецензию	657

МАТЕРИАЛЫ

Леон Гросфельд — Ноябрь 1918 г. в Варшаве	665
Владыслав А. Серчик — Материалы по истории Колиивщины в архивных коллекциях Киева	669

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ

Леон Корусевич — Причины гражданской войны в американской историографии	673
---	-----

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Стефания Соколовска, Тадеуш Буксиньски — Замечания по вопросу объединения польской эмиграции	689
--	-----

ХРОНИКА	783
IN MEMORIAM	791
ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ	797

TABLE DES MATIÈRES

Jan Tyszkiewicz — Le déclin du paganisme sur les territoires polonais	561
Janusz Tazbir — Les sociniens et les belles-lettres	592

ETUDES D'HISTOIRE CONTEMPORAINE

Franciszek Persowski — Millenium Poloniae et les études régionales	595
Kazimierz Koźniewski — Quelques observations au sujet de la célébration du Millénaire de l'Etat Polonais	601
Julio Le Riverend Brusone — Les conditions économiques de la révolution cubaine	605

DISCUSSIONS ET POLÉMIQUES

Andrzej Wyczański — Observations sur l'économie européenne du XIV-e au XVII-e siècle	613
Jan Kancewicz — Le programme idéologique et politique de la Fraction de Gauche du Parti Socialiste Polonais 1907—1914	619
Bronisław Radlak — Les activités du Parti Socialiste Polonais — Fraction de Gauche à Łódź de 1906 à 1918	627
Wacław Długoborski, Jerzy Tomaszewski — La situation politique en Haute Silésie (1921—1939)	633
<u>Stanisław Płoski</u> — Observations sur la Bibliographie d'Histoire de Pologne	641
Karol Maleczyński — Bibliographie sélectionnée d'histoire de Pologne	647
Helena Madurowicz-Urbańska, Wiesław Bieńkowski, Adam Przyboś, Alina Szklarska-Lohmanowa, Roman Zelewski — Réponse à la critique	657

MATÉRIAUX

Leon Grosfeld — Novembre 1918 à Varsovie	665
Władysław A. Serczyk — Les matériaux à l'histoire du mouvement dit Koliwczynna dans les archives de Kiew	669

ETUDES ET DOCUMENTATION

Leon Korusiewicz — Les causes de la guerre de sécession dans l'histoire américaine	673
--	-----

CRITIQUES ET COMPTES-RENDUS

Stefania Sokołowska, Tadeusz Buksiński — Observations sur l'Union de l'Emigration Polonaise	689
---	-----

CHRONIQUE	783
IN MEMORIAM	791
CORRESPONDANCE	797

SPIS TREŚCI

Jan Tyszkiewicz — O schyłkowym pogaństwie na ziemiach polskich	549
Janusz Tazbir — Arianie w literaturze pięknej	563

BADANIA NAD WSPÓŁCZESNOŚCIĄ

Franciszek Persowski — Millenium Poloniae w rozwoju zainteresowań regionalnych	595
Kazimierza Koźniewski — Czy daliśmy się zmilleniować?	601
Julio Le Riverend Brusone — Gospodarcze przesłanki rewolucji kubańskiej	605

DYSKUSJE I POLEMIKI

Andrzej Wyczański — W sprawie oceny gospodarki europejskiej w XIV—XVII wieku	613
Jan Kancewicz — Wytyczne ideowo-polityczne PPS-Lewicy 1907—1914	619
Bronisław Radlak — Działalność PPS-Lewicy w Łodzi 1906—1918	627
Wacław Długoborski, Jerzy Tomaszewski — Stosunki polityczne na Górnym Śląsku (1921—1939)	633
Stanisław Płoski — Uwagi o Bibliografii historii Polski	641
Karol Maleczyński — Bibliografia selektywna historii Polski	647
Helena Madurowicz-Urbańska, Wiesław Bieńkowski, Adam Przyboś, Alina Szklarska-Lohmannowa, Roman Zelewski — Odpowiedź na recenzję	657

MATERIAŁY

Leon Grosfeld — Listopad 1918 r. w Warszawie	665
Władysław A. Serczyk — Materiały do historii Koliwoszczyzny w kijowskich zbiorach archiwalnych	669

PRZEGLĄDY BADAŃ

Leon Korusiewicz — Przyczyny wojny secesyjnej w historiografii amerykańskiej	673
--	-----

ARTYKUŁY RECENCYJNE I RECENZJE

Stefania Sokołowska, Tadeusz Buksiński — Uwagi o Zjednoczeniu Emigracji Polskiej	689
--	-----

*

J. Giedymin, Problemy, założenia, rozstrzygnięcia — Józef Dutkiewicz	694
L. T. Błaszczyk, Ze studiów nad senatem rzymskim w okresie schyłku republiki — Tadeusz Łoposzko	698
K. F. Morrison, The Two Kingdoms — Andrzej Feliks Grabski	700
D. C. Douglas, William the Conqueror — Tadeusz Hübner	702

A. Gąsiorowski, Powiat w Wielkopolsce XIV—XVI w. — Tadeusz Lalik	703
H. Ludat, Das Lebuser Stiftsregister von 1405 — Stanisław Kuraś . . .	706
A. Tomczak, Kancelaria biskupów włocławskich w okresie księgi wpisów (XV—XVII w.) — Maria Stankowa	709
K. Kocot, Nauka prawa narodów w Ateneum Gdańskim (1580—1793) — Łukasz Kurdybacha	711
E. Tarvel, Folwark, pan i poddanyj — Jerzy Ochmański	713
F. Mětsk, Der Kurmärkisch-Wendische Distrikt — Brunon Sikorski . . .	715
Ch. Hill, Society and Puritanism in Pre-Revolutionary England — Henryk Zins	715
Carl X Gustaf — Władysław Czapliński	718
Wł. A. Serczyk, Gospodarstwo magnackie w województwie podolskim w dru- giej połowie XVIII wieku — Maria Różycka-Glassowa	720
B. Tyszkiewicz, Działalność Poznańskiej Komisji Dobrego Porządku (1779— 1784) — Andrzej Zahorski	723
K. Górską-Gołaska, Pomiar gruntowe w Wielkopolsce 1793—1861 — Alicja Falniowska-Gradowska	725
G. Dupeux, La société française 1789—1960 — Janusz Żarnowski	727
D. Djordjević, Révolutions nationales des peuples balkaniques 1804—1914 — Henryk Batowski	730
O. B. Szpáro, Oswobodzenie Grecji i Rossija (1821—1829) — Jan Reychman	733
W. Heltman, J. N. Janowski, Demokracja polska na emigracji — Tadeusz Bukusiński	734
A. Owsieńska, Powstanie palatynacko-badeńskie 1849 roku oraz udział w nim Polaków — Sławomir Kalemka	738
Economic Change in the Civil War Era — Longin Pastusiak	740
N. N. Ułaszczyk, Predposyłki krestianskoj reformy 1861 g. w Litwie i Za- padnoej Biełorussii — Ryszard Bender	743
H. A. Winkler, Preussischer Liberalismus und deutscher Nationalstaat — Adam Galos	746
I. Koberdowa, Pierwsza Międzynarodówka i lewica Wielkiej Emigracji — Jerzy Zdrada	747
G. Seeber, Zwischen Bebel und Bismarck — Adam Galos	752
I. M. Kriwoguz, Wtoroj Internacjonal. 1889—1914 — Zanna Kormanowa	754
H. Batowski, Rozpad Austro-Węgier 1914—1918 — Janusz Pajewski . . .	758
J. N. Gorodecki, Roźdzenie Sowietskogo gosudarstwa — Romuald Wojna	762
A. J. Manusiewicz, Polskije internacjonalisty w bor'bie za pobiedu Sowietskoi własti w Rossii (fiewrał—oktiabr 1917) — Zygmunt Łukawski	765
M. Wojciechowski, Stosunki polsko-niemieckie 1933—1938 — Waldemar Michowicz	768
„Przegląd Historyczno-Oświatowy” — Janina Schoenbrenner	772
Polski Słownik Biograficzny — Andrzej Ryszkiewicz	775
Przewodnik po zespołach i zbiorach Archiwum PAN — Bogusław Ra- tusiński	780

KRONIKA

Osiemdziesięciolecie Władysława Tatarkiewicza — Andrzej Ochalski . . .	783
Po zgonie Arkadego Ł. Sidorowa — Zbigniew Pustuła	784
Dyskusja nad I tomem selektywnej Bibliografii Historii Polski — Barba- ra Konarska	786

Dziewięćsetlecie Ciechanowa i Zakroczymia — Małgorzata Wąsowiczówna	788
Badania w Głogowie — Hieronim Szczegóła	789

IN MEMORIAM

Aleksander Rembowski (1899—1965) — Franciszek Mincer	791
Jan Tytus Dihm (1902—1965) — Andrzej Zahorski	793
Tadeusz Hübner (1940—1966) — Andrzej Feliks Grabski	795

LISTY DO REDAKCJI

W sprawie „Uwag i uzupełnień” dotyczących kadr członkowskich Towarzystwa Demokratycznego Polskiego 1832—1863 — Marian Tyrowicz	797
Odpowiedź na list Profesora Mariana Tyrowicza — Sławomir Kalemka	802
Odpowiedź polemistom — Herman Rappaport	804

**Czasopismo nabywać można w następujących księgarniach naukowych
P.P. „Dom Książki”**

Białystok, ul. Lipowa 43
Gdańsk—Wrzeszcz, ul. Grunwaldzka 111/113
Katowice, ul. Warszawska 11
Koszalin, ul. Zwycięstwa 20
Kraków, ul. Podwale 6
Lublin, ul. Krakowskie Przedmieście 68
Łódź, ul. Piotrkowska 102a
Olsztyn, Plac Wolności 2/3
Opole, Rynek 19/20
Poznań, ul. Armii Czerwonej 69
Szczecin, ul. Jedności Narodowej 5
Toruń, Rynek Staromiejski 30
Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 7
Wrocław, ul. Kuźnicza 42

